

pædagogiske Tilsyn ind i den hele Tilsynsinstitution, og navnlig synes jeg, man har naaet dette, at Læreren er bleven en jævnbyrdig og uafhængig Mand. Jeg vil her pege paa et Forhold som jeg antager har nogen Betydning, nemlig, at Læreren fungerer i 6 Aar, altsaa paa et andet Tidsmaal end Skoledirektionen, hvilket betyder, at netop han og hans Tankegang og Indflydelse staa saa at sige over Skoledirektionens øjeblikkelige praktiske Indgriben, som den kommer til for hver Gang, den er valgt.

Det, som det kommer an paa, er, at denne Mand faar den Stilling, opadtil og nedadtil, som er den rette. Med opadtil mener jeg, at han skal staa saaledes overfor Myndighederne, at han i Virkeligheden er jævnbyrdig paa Tilsynets Vegne. Han er en Mand, der skal kunne træde op med Vægt, om det skal være nødvendigt, paa Lærernes Vegne overfor Myndighederne. Han skal ligeledes rent pædagogisk kunne sige Myndighederne Besked om, hvad der er det rette, naar de maa forudsættes til en vis Grad at have svigtende pædagogisk Evne. Men overfor Forældrene og nedad, i det hele taget overfor Skolen, vilde jeg ønske, at det ærede Medlem fra Vejle (Nørgaard) vilde føle sig beroliget ved vort Forslag, thi det udtrykker netop ikke det mindste i Retning af en Skoledirektør. Det gaar jo ikke ud paa andet end det ene, at det pædagogiske Led i Tilsynet ikke skal tabe Følgingen med hele det Skolevæsen, han er Repræsentant for. At vedkommende skal kunne tilkaldes, raadspørges, foretage Rejser rundt omkring, som vort Underændringsforslag gaar ud paa, betyder ikke i mindste Maade, at han skal blande sig i Undervisningen. Det betyder egentlig ikke andet end dette, at han skal skaffe sig Efterretning om, hvordan det hele ligger, og i saa Henseende er det afgørende netop det, at hvis han en skønne Dag skal træde op med Vægt overfor Myndighederne, kan han tage sin Tilflugt ikke alene til, at han er indstillet af sine Kammerater, men ogsaa til, at han har været ude i Kredsen og set, hvorledes Forholdene ere. Han er, om jeg maa bruge det Udtryk, den rent øjeblikkeligt sagkyndige i Sagen. Derfor tror jeg, at man i dette Underændringsforslag netop finder den rigtige Udvidelse og Supplering af det ærede Medlem fra Vejles Tankegang og ikke noget, som det ærede Medlem skulde være bange for.

Dernæst vilde jeg gerne udtale mig om en Ting, som ikke direkte foreligger i Lov-

forslaget, men som dog har været berørt af den højtærede Kultusminister. Jeg haaber ikke, at den højtærede Formand vil standse mig, selv om det ligger lidt i Periferien af Spørgsmaalet; jeg skal ikke komme vidtløftigt ind paa Spørgsmaalet. Jeg vil nemlig henlede Opmærksomheden paa, at det fra visse Sider er paatænkt at give Børnene en friere Stilling, hvad Religionsundervisningen angaar. Men derved rejser sig naturligt det Spørgsmaal, som Ministeren ogsaa har omtalt ved Finanslovforslaget første Behandling, nemlig om der ogsaa, hvad Religionsundervisningen angaar, kunde gives Lærerne en friere Stilling. Ministeren mente, at man maaske eventuelt kunde faa dette Spørgsmaal ind under Loven om Skoletilsynet. Her staar nu den højtærede Minister saaledes, at han mente, at man ikke kunde tillade f. Eks. en Seminarist, der stod udenfor Folkekirken, at blive Lærer, fordi det stred imod Forudsætningerne i Folkeskoleloven af 1814, og saa vidt jeg erindrer, føjede han til, at ogsaa Praksis stred derimod. Det er rigtigt, og denne Praksis er fæstnet ved en ministeriel Skrivelse af 18. Januar 1907. Det er en ganske interessant Skrivelse. Jeg vilde gerne have Lov til med et Par Ord at opholde mig ved den. Den gaar ud paa at redegøre for, hvorvidt en Lærer, der ikke hører til Folkekirken, kan faa Lov til at opholde sig paa et Seminarium og senere faa Embede i Folkeskolen. Her forekommer det morsomme Forhold, at han vel kan blive optagen paa Seminariet og tage sin Eksamen, men der er to Ting, han ikke kan: Han kan ikke faa en Hovedkarakter, og han kan ikke faa et Eksamensvidnesbyrd, hvorpaa der staar, at han kan faa Lov til at faa et Embede i Folkeskolen. Der staar ligefrem paa Foden af Vidnesbyrdet: Dette Eksamensbevis giver ikke Adgang til Embede i Folkeskolen. Med andre Ord, Praksis er her fastslaaet, og man skulde altsaa tro, at naar baade Lovens Forudsætninger og Praksis ere klare, saa befandt man sig ogsaa i en klar Situation, hvad dette Spørgsmaal angaar. Men nu viser det sig, at man ansætter baade Jøder, Baptister og Metodister og maaske andre; man er ganske inkonsekvent overfor Loven og Praksis. Saa kommer imidlertid den højtærede Minister, der paa visse Punkter har en egen menneskelig Maade at tage Loven paa, der er mig en evig Kilde til Glæde, med en Udtalelse, som dog maaske fra et Lovgiverstandpunkt ser morsom ud. Han erklærer nemlig, at denne Inkonsekvens